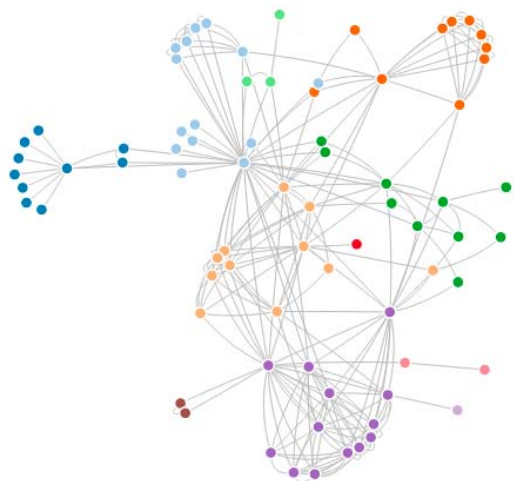

Institut za povijest umjetnosti, Zagreb

dr. sc. Ljiljana Kolečnik
dr. sc. Artur Šilić

Projekt ARNET **hrzz**
Hrvatska mreža za arheologiju

Primjer primjene računalnih modela
u povijesti umjetnosti

Peti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata
Zagreb, 20. i 21. travnja 2015.

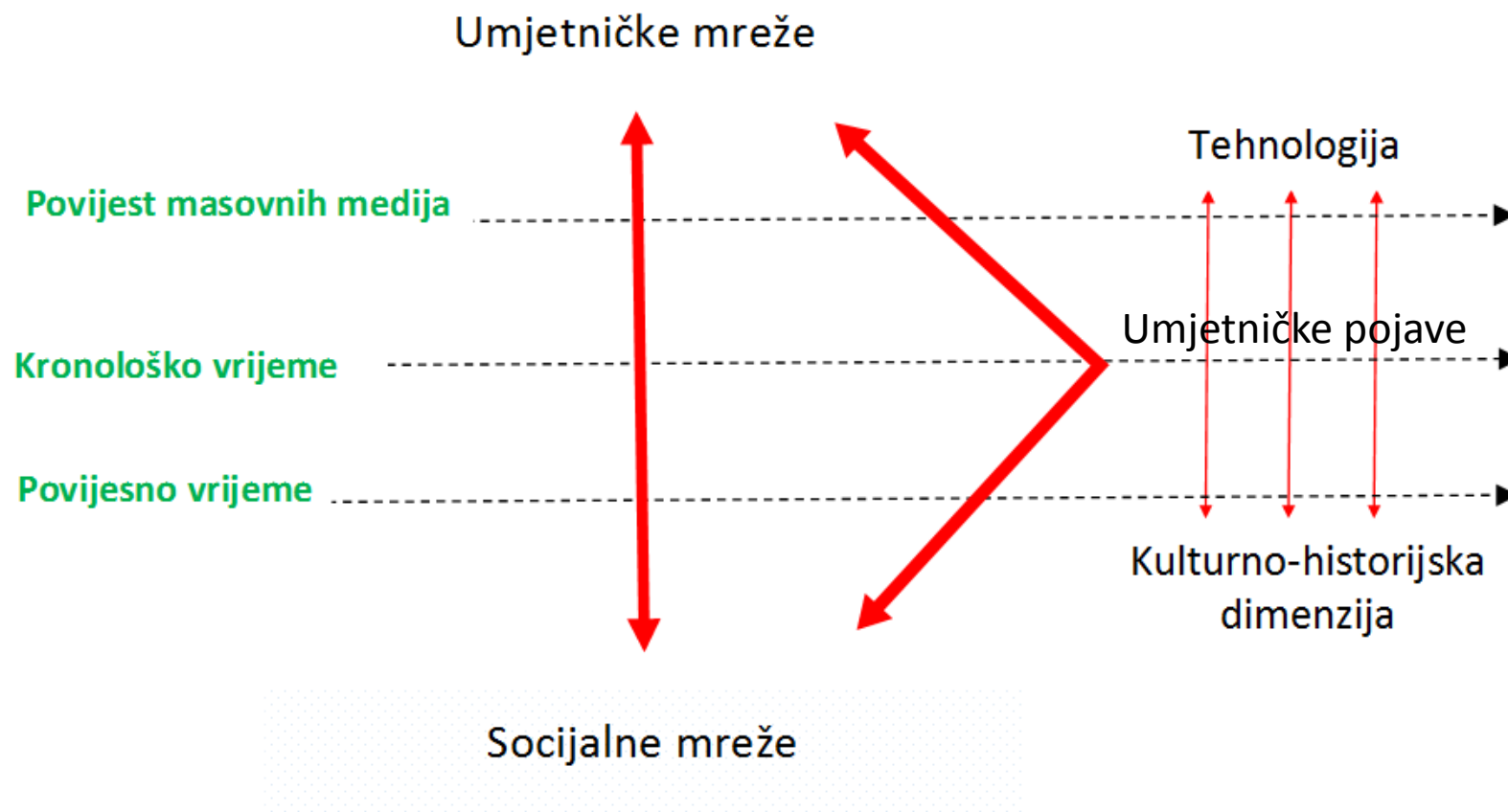
Projekt ARTNET

- Predmet istraživanja
  - Organizacijski i komunikacijski modeli suradničkih umjetničkih praksi 20. i 21. stoljeća
  - Lokalni umjetnički i arhitektonski fenomeni obilježeni razmjenom s drugim europskim zajednicama
- Osnovne informacije
  - Četverogodišnji istraživački projekt **HRZZ-a**
  - Interdisciplinarni projekt
  - Istraživački tim – **IPU, FFST, FFZG, Muzej arhitekture HAZU**, nezavisni istraživači

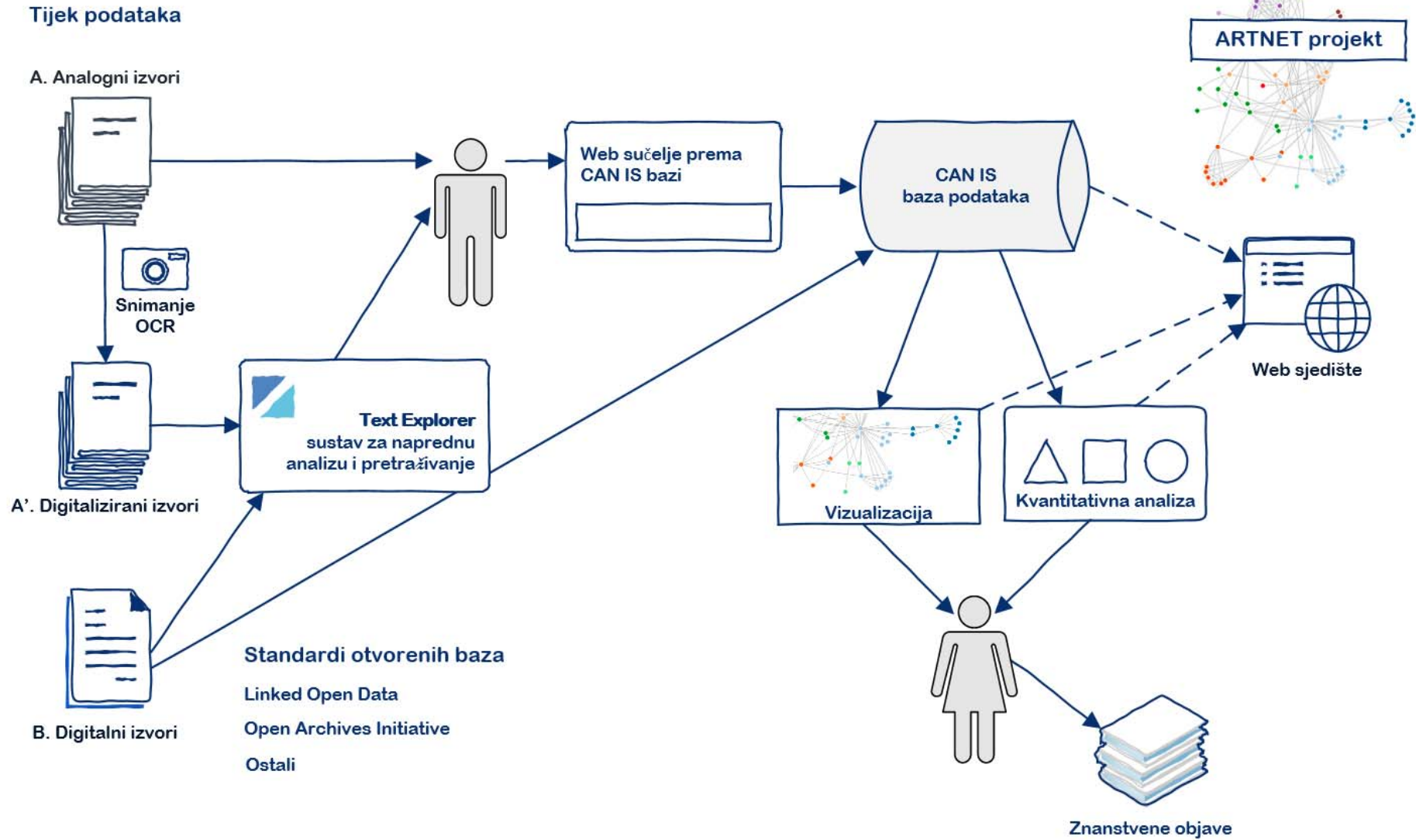
Projekt ARTNET

- Ciljevi
  - **Metodološki** — Nove interdisciplinarne metode prikupljanja, interpretacije i prezentacije podataka
  - **Epistemološki** — Razvoj novih kognitivnih alata
  - **Popularizacija znanosti** — Prilagođen format i kompleksnost obzirom na različite korisnike

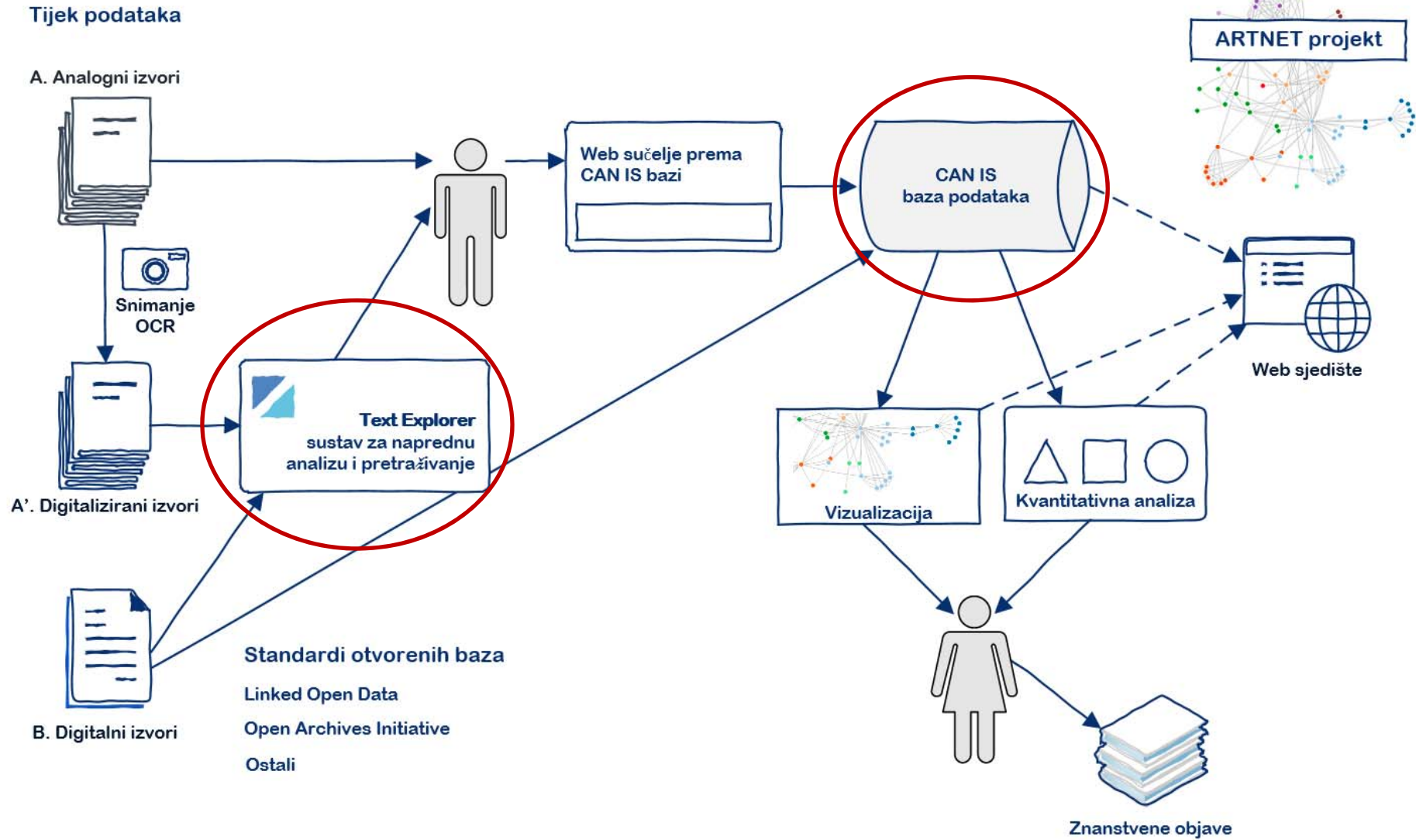
Projekt ARTNET

Tijek podataka

Tijek podataka

Baza podataka CAN IS —
Croatian Artists Networks Information System

- Struktura baze potpuno je prilagođena projektu
- Razvoj sučelja za unos podataka
- Cilj baze je osiguravanje podatkovne osnove za:
  - Vizualizacije
  - Razvoj novih kognitivnih alata

Text Explorer

Omogućuje pretragu, filtriranje i vizualizaciju informacija.

Jezične tehnologije:

- morfološka normalizacija
- ekstrakcija imenovanih entiteta
- automatska tematska klasifikacija

Efikasno indeksiranje:

- rad s vrlo velikim zbirkama
- jednostavan uvoz podataka

Mogućnost rada s bilo kojom vrstom tekstova:

- novinski članci
- časopisi, publikacije, znanstveni radovi
- pravni i službeni dokumenti
- kronike i dnevници
- knjige

Odabir tekstova

Datum objave

Odi: 1 | 1910

Do: 12 | 2001

Izvor: all

Kategorije: all

Odabrano je 51300 tekstova.

Pretraži:

Pronađeno je 99 tekstova u odabranih 51.300 tekstova.

Bečka filharmonija u Zagrebu 2001.
27.10.2000., Kultura, Vjesnik Online
Marsa Stojan na prigodnom domjenku na završetku izložaba "Bečko slikarstvo 80-ih i -Bečki akcionizam... hrvatska javnost mogla upoznaš austrijsko slikarstvo nakon Drugog svjetskog rata koje zauzima

Slikarstvo poetskih ugodaja
26.11.2001., Kultura, Vjesnik Online
Slikarstvo poetskih ugodaja Nastavljajući intenzivnu izlagačku djelatnost u ovoj godini, slikar... predstavljanje u Zagrebu, gdje djeluje kao asistent na Odsjeku za slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti i

SLIKARSTVO IZMEDU SNA I JAVE
11.6.1999., Kultura, Vjesnik Online
SLIKARSTVO IZMEDU SNA I JAVE Muzej "Mimara" / Predstavljena monografija -Mijo Kovačić - San i... slikarstvo Mije Kovačića, život uz rijeku Dravu i biblijske priče koje mu je monika pričala kao

Slikarstvo sretnog trenutka
4.8.1999., Kultura, Vjesnik Online
Slikarstvo sretnog trenutka Galenja "Forum" / U nastavku ciklusa "Outsider art" postavljena... čitljivim formama. Nada Vrkljan-Križić za Burcarevo slikarstvo kaže da je to slikarstvo sretnog trenutka

Trosmannovo svjetlo
9.10.1999., Kultura, Vjesnik Online
Umjetnikovo svjetlo nije detalj u segmentu slike, ono pokriva čitavu površinu Slikarstvo Jospina... privlači sa svim svojim složenim aspektima. Slikarstvo je po sebi, u svojoj biti, prvenstveno pitanje

19.5.2000., Vjesnik Online, Zagreb i županija

Kao rođenom Zagrepčaninu, čast mi je dobiti Nagradu Grada Zagreba

Mladen Sedar, učitelj tjelesne kulture i mentor u OŠ "Zaprude"

Kao rođenom Zagrepčaninu, izuzetna mi je čast dobiti od svoga grada tako vrijednu nagradu, izjavio je **Mladen Sedar**, učitelj tjelesne i zdravstvene kulture, kojega je kao kandidata za Nagradu Grada Zagreba predložilo Učiteljsko vijeće Osnovne škole "Zaprude", u kojoj Sedar ima više od dvadeset godina radnoga staža.

Odbor za dodjelu javnih priznanja nagradio je Sedara za dvadesetostogodišnji izuzetno uspješan pedagoški rad. Kako stoji u radnom materijalu za dodjelu Nagrade, Sedar je omiljen među djecom i kolegama, veliki je entuzijast i zaljubljenik u sport. Škola je prepuna pohvala koje su osvojili njegovi učenici, osobito u atletici, košarci i streljaštvu. Za osvojevu nagradu, u konkurenciji od 25 prijedloga za skupinu Odgoj i obrazovanje, Sedar je zahvalio svojoj školi, ali i potpori Zagrebačkog sportskog saveza, Sveučilišta u Zagrebu (Kineziološka metodika), Saveza učeničkih sportskih klubova i Udruge pedagoga tjelesne i zdravstvene kulture. Zahvaljujući Sedaru, u zaprudanskoj školi djeluje 21 sportska grupa, a između 350 i 400 učenika svake je školske godine uključeno u 10 različitih sportova, po čemu osnovna škola Zaprude svakako može biti dobar primjer drugim školama. Iz škole u Zaprudu izlaze je tijekom proteklih godina red vrhunjski sportaši.

Prošle smo godine "ubacili" našu učenicu **Lilijanu Plevnik** u državnu reprezentaciju u streljaštvu, a šesnaestogodišnjak, također naš učenik, **Josip Gadanac**, drugi je junior u svijetu u skoku u dalj (skočio je u dalje 7,54 metra), rekao je Sedar.

- Ana Vučak
- Antun Gustav Matoš
- August Cesarec
- Bartol Kašić
- Branimir Makanec
- Branka Jakšić
- Dragutin Olajoi
- Filip Škaro
- Jasminka Doležal
- Josip Gadanac
- Josip Polatek
- Lilijana Plevnik
- Milan Gudoj
- Mladen Sedar
- Nada Kovačićek
- Oton Ivković
- Ruder Bošković
- Veronika Javor
- Zdravko Jašarević
- Željka Sever
- Zlatan Soldo
- Zrinjka Marković
- Zrinka Kraj

Odabir tekstova

Datum objave

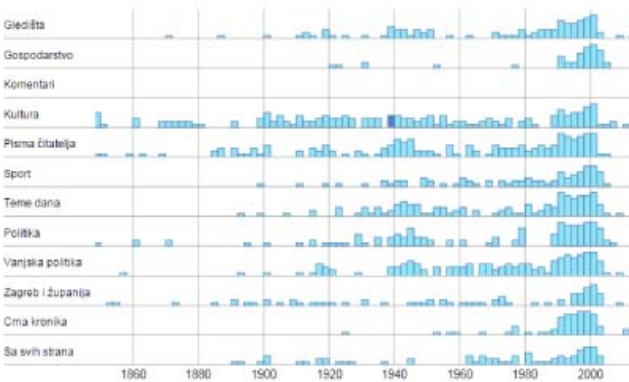
Odi: 1 | 1910

Do: 12 | 2001

Izvor: Vjesnik Online

Kategorije: all

Odabrano je 49994 tekstova.

Članci koji sadrže datume od 01.01.1938. do 31.12.1939. u kategoriji **Kultura**:

- 5.6.1999. KUPAREOVA BIJELA LAĐA
- 14.6.1999. NEOBJAVLJENI SEVEROVI RUKOPISI
- 25.8.1999. Maček - političar ghandijevskog tipa
- 28.11.1999. Sedam stoljeća slave i ponosa
- 11.12.2000. Odlazak proslavljenog basa
- 28.11.2001. Austrijsko odličje Milanu Turkoviću

Odabir tekstova

Datum objave

Odi: 1 | 1910

Do: 12 | 2001

Izvor: Vjesnik Online

Kategorije: all

Odabrano je 29994 tekstova.

Vizualizacija
Vrsta lokacija
Lokacija u sadržaju

Dodatne informacije: artur.silic@gmail.com

Text Explorer – Primjer ekstrakcije imena, lokacija i datuma

25.1.2000., Vjesnik Online, Kultura

Prezentacija velikih projekata

Muzej za umjetnost i obrt / U ovogodišnjem programu tri velike izložbe: »Historicizam u Hrvatskoj«, »Jože Plečnik: Arhitektura za demokraciju« i postav uz 60. obljetnica muzejske zbirke fotografija / U pripremi publikacije o gotičkoj skulpturi i porculanu u MUO

Zadnju polovicu minule godine u Muzeju za umjetnost i obrt, kao i početak ove, obilježile su pripreme za postav značajne kulturološke izložbe pod nazivom »Umjetnost historicizma u Hrvatskoj«. Konceptiju izložbe što će se moći razgledati od 17. veljače pa sve do 31. svibnja potpisuje ravnatelj Muzeja Vladimir Maleković, a realizirali su je muzejski stručni tim i mnogobrojni vanjski suradnici. Po riječima voditelja odjela za veze s javnošću Fernanda Soprana, izložba će predstaviti najznačajnije pojave i stvaralačke osobnosti u slikarstvu, skulpturi, obrtu, književnosti, teatru, glazbi, arhitekturi i urbanizmu u Hrvatskoj, od 30-ih godina 19. stoljeća do 1896.

Primjerena pozornost bit će dana obnovi, pregradnji i dogradnji povijesnih građevina, kao što su zagrebačka Prvostolnica, dvorac Trakošćan, crkva u Mariji Bistrici, Banjski dvori kod Varaždina, Bosiljevo, Dubovac, Trsat, Maruševec, gradska vijećnica u Splitu te crkve u Križevcima, Krapini i Desiniću. Staviti će se naglasak i na gradnju stambene i javne arhitekture i opuse arhitekata Franje Kleina, Janka Grahora, Hermanna Bolléa, Janka Jambrišaka, Fridricha Smidta, Kune Weidmanna i drugih. Hrvatsko slikarstvo u rasponu, od romantizma do akademskog realizma, bit će predstavljeno radovima Josipa Franje Mückea, Franje Salghettija, Nikole Mašića, Ferda Quiqereza, Otona Ivekovića, Bele Čikoša Sesije, Vlahe Bukovca i Celestina Medovića. Kiparstvo epohe historicizma predstaviti će, pak, ostvarenja Vatroslava Donneganija, Ivana Rendića i drugih. Izložba će istaknuti i visoku razinu obrta u Hrvatskoj u to doba, a posebna pozornost bit će posvećena Isi Kršnjavom, kao istinskom pokretaču epohe historicizma u Hrvatskoj.

25.1.2000., Vjesnik Online, Kultura

Prezentacija velikih projekata

Muzej za umjetnost i obrt / U ovogodišnjem programu tri velike izložbe: »Historicizam u Hrvatskoj«, »**Jože Plečnik**: Arhitektura za demokraciju« i postav uz 60. obljetnica muzejske zbirke fotografija / U pripremi publikacije o gotičkoj skulpturi i porculanu u MUO

Zadnju polovicu minule godine u **Muzeju za umjetnost i obrt**, kao i početak ove, obilježile su pripreme za postav značajne kulturološke izložbe pod nazivom »Umjetnost historicizma u Hrvatskoj«. Konceptiju izložbe što će se moći razgledati od **17. veljače** pa sve do **31. svibnja** potpisuje ravnatelj Muzeja **Vladimir Maleković**, a realizirali su je muzejski stručni tim i mnogobrojni vanjski suradnici. Po riječima voditelja odjela za veze s javnošću **Fernanda Soprana**, izložba će predstaviti najznačajnije pojave i stvaralačke osobnosti u slikarstvu, skulpturi, obrtu, književnosti, teatru, glazbi, arhitekturi i urbanizmu u **Hrvatskoj**, od **30-ih godina 19. stoljeća do 1896.**

Primjerena pozornost bit će dana obnovi, pregradnji i dogradnji povijesnih građevina, kao što su zagrebačka Prvostolnica, dvorac **Trakošćan**, crkva u **Mariji Bistrici**, Banjski dvori kod **Varaždina**, **Bosiljevo**, **Dubovac**, **Trsat**, **Maruševec**, gradska vijećnica u **Splitu** te crkve u **Križevcima**, **Krapini** i **Desiniću**. Staviti će se naglasak i na gradnju stambene i javne arhitekture i opuse arhitekata **Franje Kleina**, **Janka Grahora**, **Hermanna Bolléa**, **Janka Jambrišaka**, **Fridricha Smidta**, **Kune Weidmanna** i drugih. Hrvatsko slikarstvo u rasponu, od romantizma do akademskog realizma, bit će predstavljeno radovima **Josipa Franje Mückea**, **Franje Salghettija**, **Nikole Mašića**, **Ferda Quiqereza**, **Otona Ivekovića**, **Bele Čikoša Sesije**, **Vlahe Bukovca** i **Celestina Medovića**. Kiparstvo epohe historicizma predstaviti će, pak, ostvarenja **Vatroslava Donneganija**, **Ivana Rendića** i drugih. Izložba će istaknuti i visoku razinu obrta u **Hrvatskoj** u to doba, a posebna pozornost bit će posvećena **Isi Kršnjavom**, kao istinskom pokretaču epohe historicizma u **Hrvatskoj**.

Vremenski izrazi	21.1.2000. 17.2.2000. 31.5.2000. 1830. 1896.
Organizacije	Muzej za umjetnost i obrt
Lokacije	Hrvatska Trakošćan Marija Bistrica Varaždin Bosiljevo Dubovac Trsat Maruševec Split Križevci Krapina Desinić
Osobe	Jože Plečnik Vladimir Maleković Fernando Soprana Franjo Klein Janko Grahor Hermann Bollé Janko Jambrišak Fridrich Smidt Kune Weidmann Josip Franjo Mücke Franjo Salghetti Nikola Mašić Ferdo Quiqerez Oton Iveković Bela Čikoš Sesija Vlaho Bukovac Celestin Medović Vatroslav Donnegan

Text Explorer – Primjer normalizacije oblika osobnog imena

Deklinacija

Vlaho Bukovac	(N)
Vlahe Bukovca	(G)
Vlahi Bukovcu	(D)
Vlaha Bukovca	(A)
Vlaho Bukovče	(V)
Vlahi Bukovcu	(L)
Vlahom Bukovcem	(I)

Različite forme pisanja

Vlaho Bukovac	
Bukovac Vlaho	
Bukovac, Vlaho	
V. Bukovac	(potreban kontekst)
Bukovac	(potreban kontekst)

Istoznačne varijante

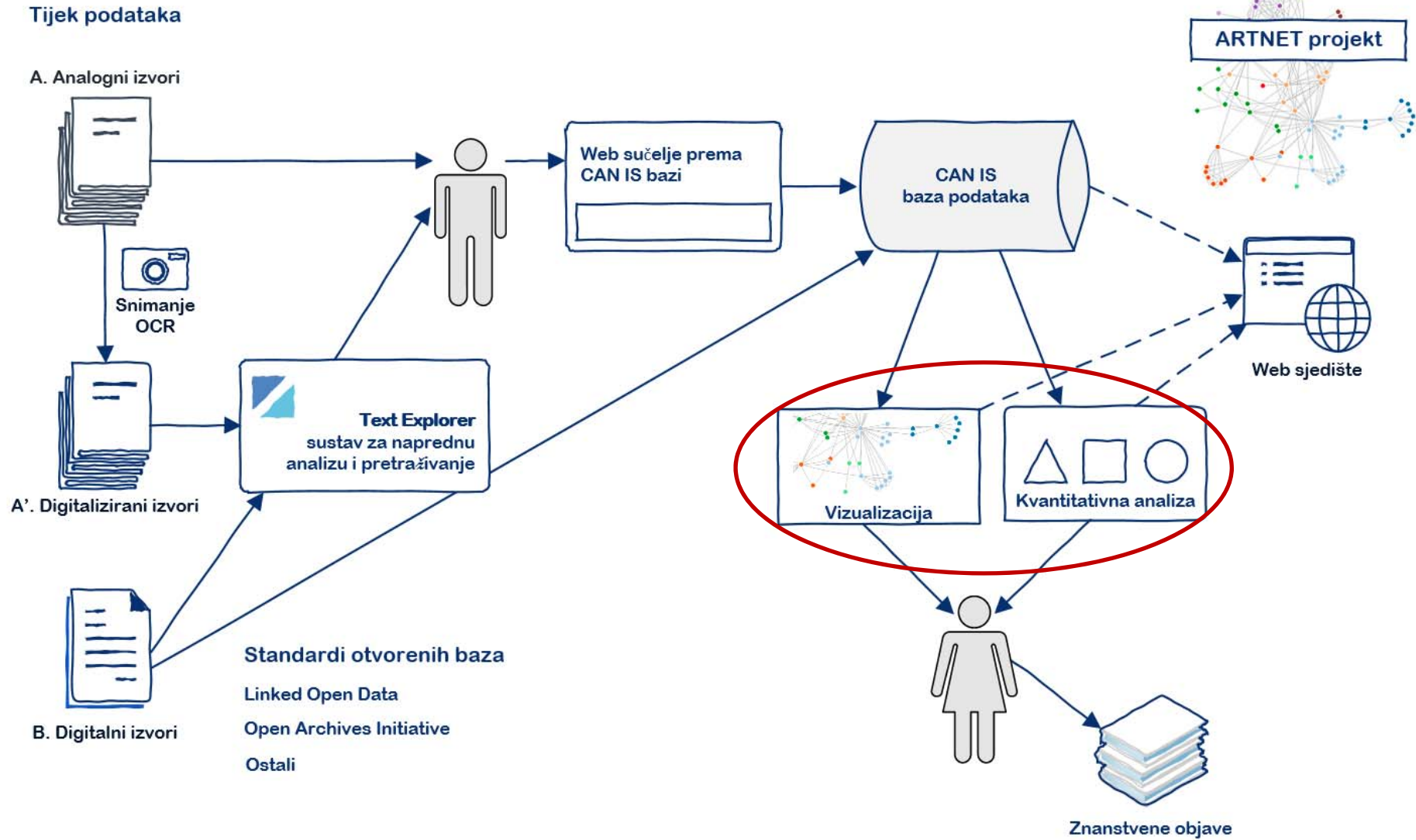
Vlaho Bukovac
 Vlacho Bukovac
 Vlaho Fagioni
 Biagio Faggioni

(potreban popis)

Text Explorer – Automatska ekstrakcija imena

1. Prepoznavanje i klasifikacija imena
engl. named entity recognition and classification
  2. Normalizacija imena
engl. named entity linking / normalization
- Koriste se posebni algoritmi za hrvatski jezik
    - Spoj pravila i statističkih modela
    - Cilj je sveobuhvatnost i preciznost ekstrakcije

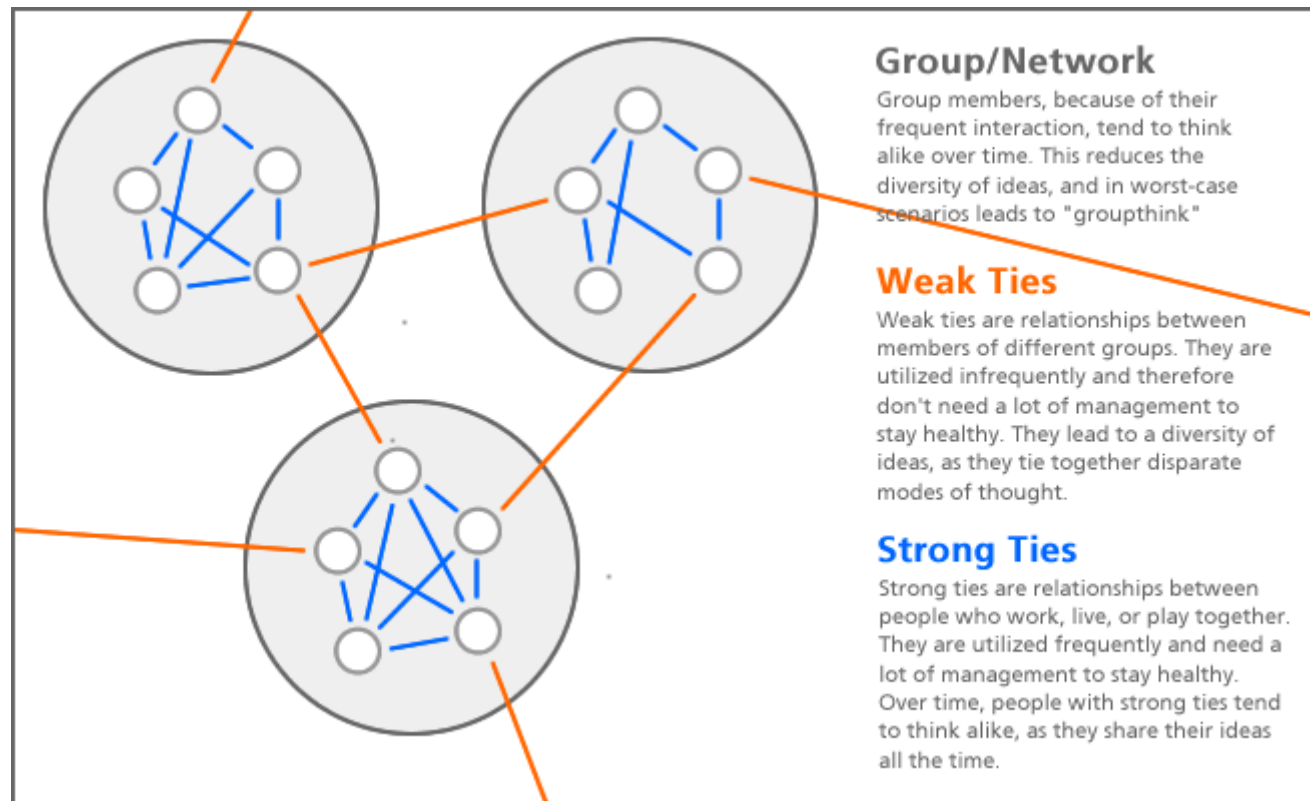
Tijek podataka

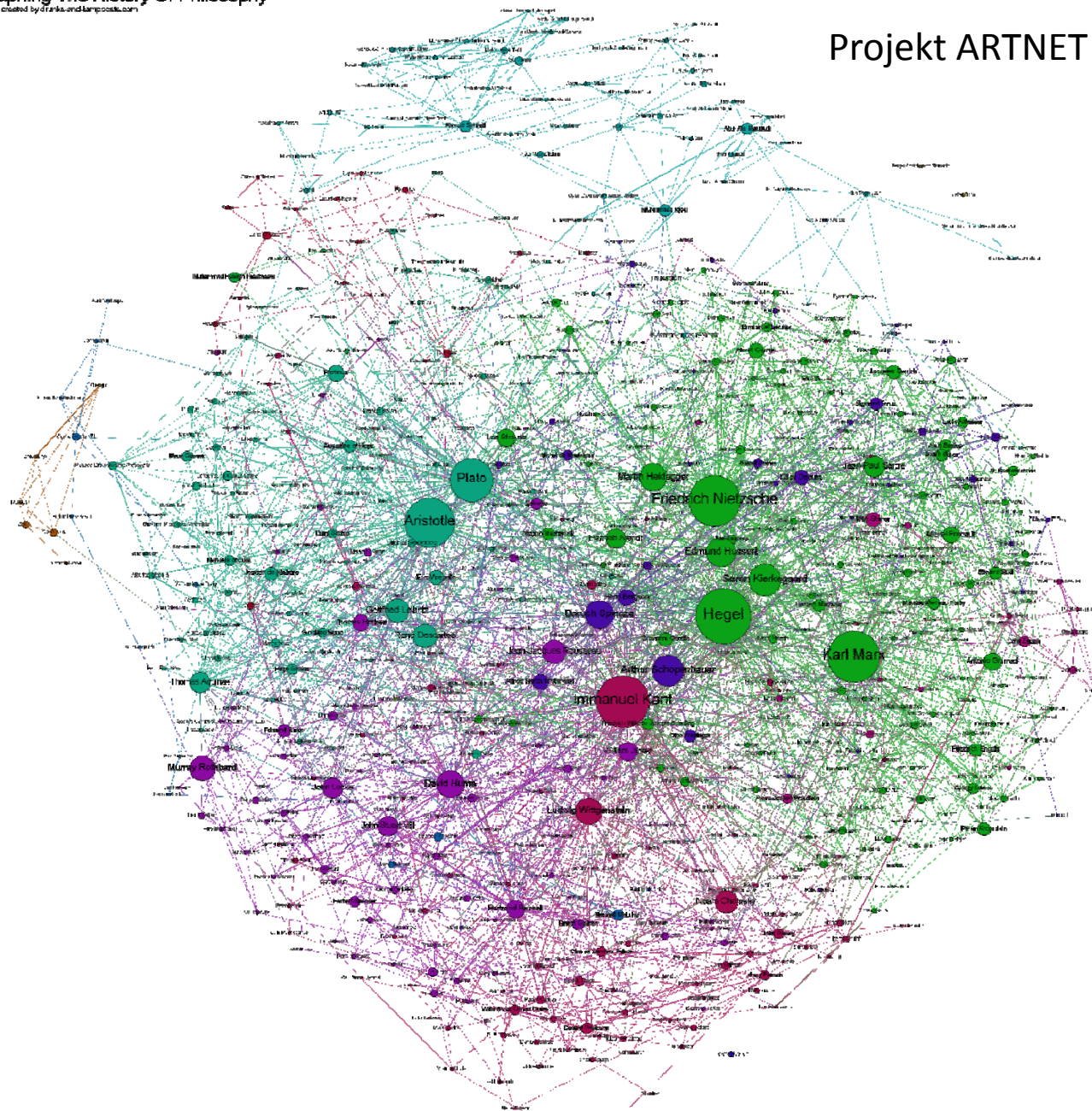
Analiza umrežavanja umjetnika – Odnosi

- Tijekom umjetničkog života dvije osobe mogu biti u raznim odnosima:
  - mentor-student
  - suradnici na instituciji
  - koautori na članku u časopisu
  - članovi iste profesionalne organizacije
  - suradnici na projektu
  - prijatelji
  - podupiratelj-korisnik

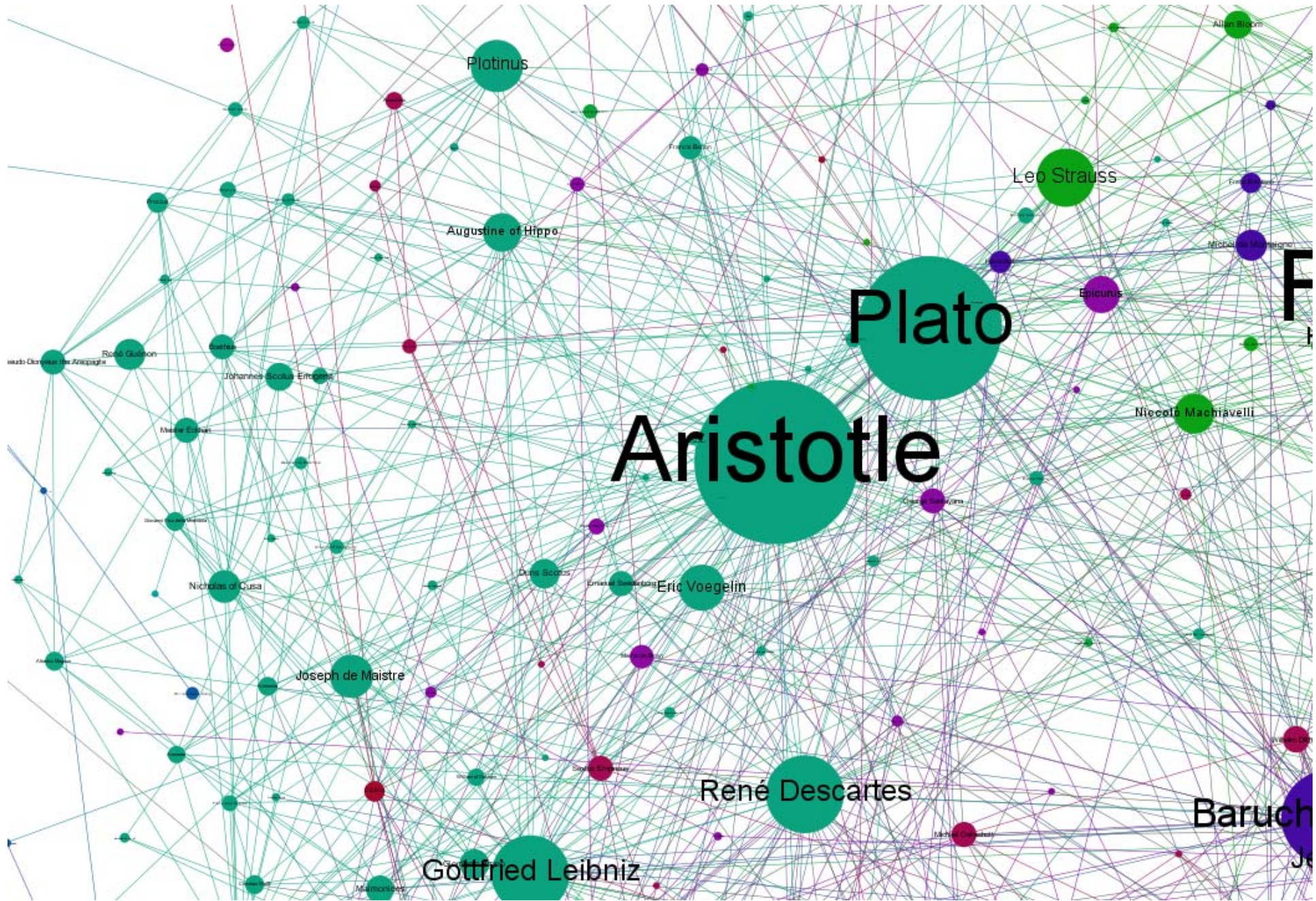
Analiza umrežavanja umjetnika – Vizualizacija

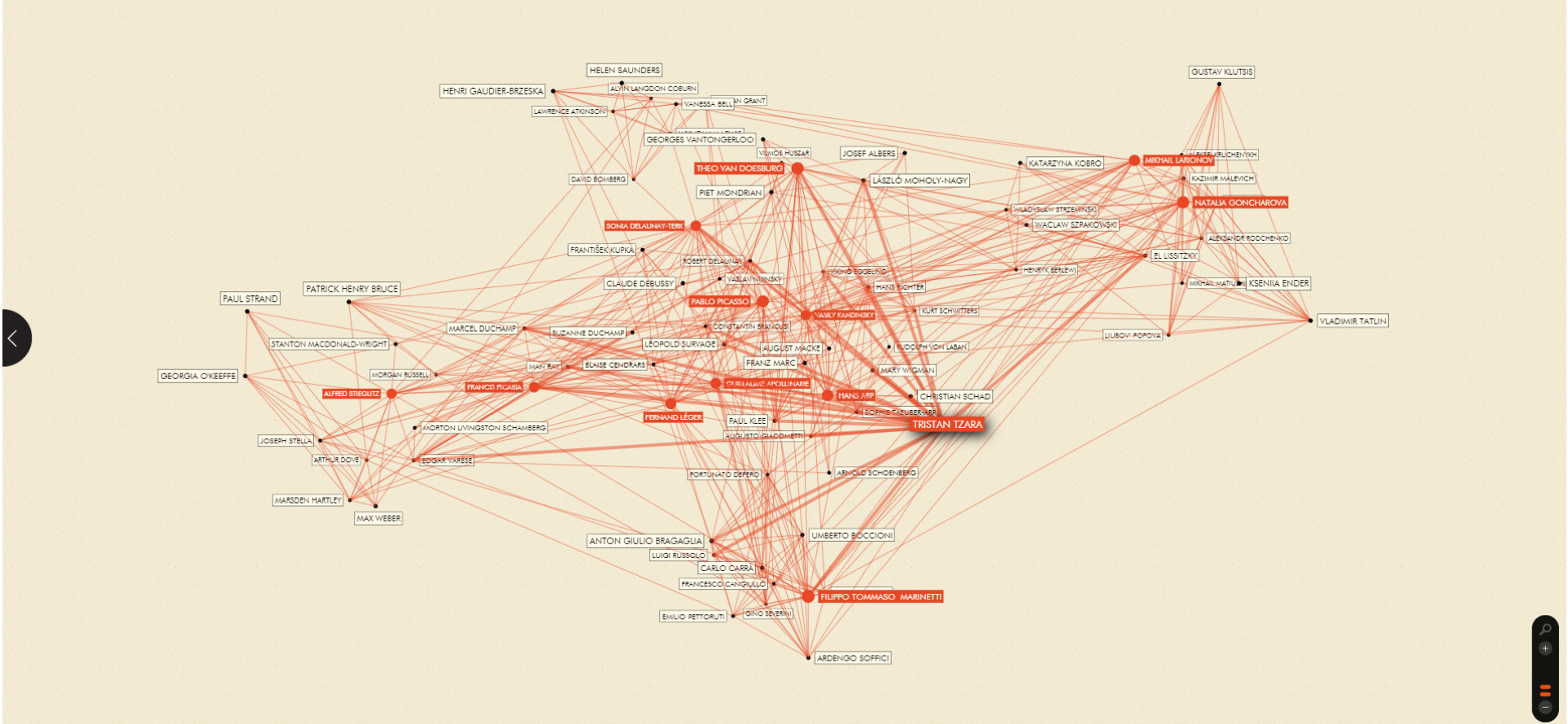
Preuzeto s: <http://bokardo.com/archives/weak-ties-and-diversity-in-social-networks/>

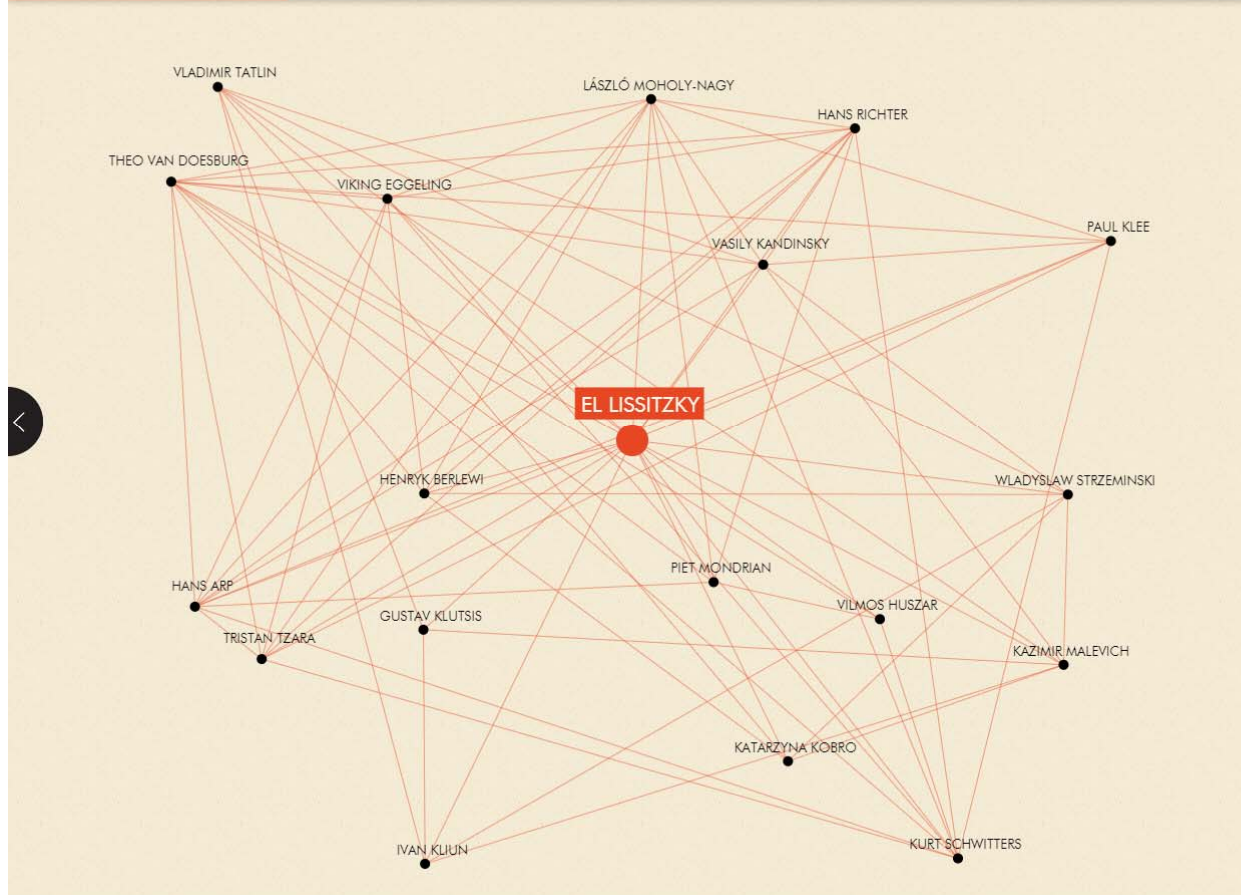
COPELIA - <http://www.coppelia.io/2012/06/graphing-the-history-of-philosophy/>

Inventing Abstraction – Network Diagram, MOMA, New York, 2014; preuzeto sa <http://www.moma.org/interactives/exhibitions/2012/inventingabstraction/?page=connections>

INVENTING ABSTRACTION 1910–1925

CONNECTIONS ARTISTS CONVERSATIONS PROGRAMS & EVENTS

EL LISSITZKY 1890–1941

WORKS

BIRTHPLACE RUSSIA

PLACES WORKED RUSSIA AND GERMANY

INTERESTS SUPREMATISM, ARCHITECTURE, EXHIBITION DESIGN, PHOTOGRAPHY

Inventing Abstraction – Network Diagram, MOMA, New York, 2014, detalj mreže / polja utjecaja pojedinačnog umjetnika

Zaključak

Prepreke:

- Autorska prava
  - Ograničavanje pristupa vizualnim i tekstualnim podacima i kad se oni koriste u svrhu stvaranja novih znanja
  - Neujednačenost zakonske regulative, koja uređuje pravo vlasništva i pravo raspolaganja podacima
- Velike razlike u stupnju tehnološkog razvoja i ulaganju u informacijsku infrastrukturu znanosti
  - Između SAD-a i zemalja EU
  - Između različitih zemalja EU
  - Između različitih područja znanosti u istoj zemlji

Zaključak

Mogući smjerovi razvoja digitalne humanistike:

- Potpora kulturnim industrijama
- Okvir za čvršće metodološko povezivanje humanističkih, društvenih i prirodnih znanosti
- Integracija, vizualizacija i diseminacija znanja upotrebom naprednih tehnologija (vizualizacija podataka, 3D tehnologije, mobilne tehnologije)
- Potpora različitim formatima učenja na daljinu

Hvala na pažnji!

- Kontakt
  - <http://www.art-net-hrzz.org/>
  - ljkoles@ipu.hr
  - artur.silic@gmail.com